

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки і управління
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

Підпис ІМ'Я, ПРІЗВИЩЕ

01 вересня 2023р.

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна **Фінанси**

Освітньо-професійна програма **Фінанси, банківська справа та страхування**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Форкун Ірина Валеріївна
Профайл викладача	https://fbss.khmnu.edu.ua/forkun-iryna-valeriyivna/
Е-mail викладача(ів)	ivforkun@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=827
Навчальний рік	2023-2024
Консультації	Очні: вівторок, 2-га пара, 4-101 онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю (Zoom. ID: 294 221 4988 Passcode: 123456)

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Семінарські заняття	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	2	1	5	150	51	34		17		99	+		+	
О	З	2	1	5	150	12	8		4		138	+		+	

Анотація дисципліни

Дисципліна «Фінанси» є однією із обов'язкових дисциплін професійної підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Пререквізити – Макроекономіка, Основи наукових досліджень, Філософія (в т.ч. логіка, етика, естетика), Основи фінансової математики та фінансової статистики, Навчальна практика.

Кореквізити – Менеджмент, Бухгалтерський облік і фінансова звітність, Страхування та фінанси страхових організацій, Банківська система та банківські операції, Фінанси підприємств, Бюджетна система та казначейське обслуговування бюджетів, Податкова система, Фінансовий ринок, Іноземна мова.

Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти фундаментальних знань з теорії фінансів, засвоєння закономірностей їх функціонування на макро-, мікро- та міжнародному рівнях, визначення їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, розширення та поглиблення теоретичних знань щодо формування та використання фондів фінансових ресурсів, які забезпечують функціонування кожної окремої ланки фінансової системи держави в контексті реалізації її фінансової політики.

Завданням дисципліни: надати здобувачам знання щодо змістового наповнення, функцій та ролі фінансів у ринковій економіці та правильне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів підприємництва та домогосподарств, розкрити шляхи використання цих закономірностей у практиці фінансової

роботи; показати роль фінансів та можливі напрями їх впливу на суспільний прогрес в контексті розвитку ринкових відносин; визначити сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дієвих важелів реалізації внутрішньої і зовнішньої фінансової політики держави

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло використовувати понятійний апарат; аналізувати поточну фінансову ситуацію у сферах та ланках фінансової системи; прогнозувати розвиток фінансів сфер та ланок фінансової системи; обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних завдань фінансового характеру; володіти базовими економічними поняттями і категоріями, їх взаємозв'язком і взаємозалежністю; теоретичними знаннями щодо організації діяльності сфер і ланок фінансової системи; повинні бути обізнаними з чинною нормативно-правовою базою; уміти виокремлювати фінансові відносини з-поміж інших економічних категорій; розрізняти типи фінансової політики; правильно використовувати фінансову термінологію; використовувати нормативно-правову базу з фінансових питань.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів. Генезис і еволюція фінансів		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1. Вибір теми курсової роботи (далі – КР)	5	[1, с. 8-44; 2, с. 5-14; 3, с. 9-28; 4, с. 22-37; 5, с. 8-14]
2	Фінансова система	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів. Генезис і еволюція фінансів Фінансова система	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2. Підготовка до практичного заняття. Складання плану КР	5	[2, с. 15-25; 3, с. 29-38, 54-64; 4, с. 38-68; 5, с. 8-14; 14]
3	Фінансова політика та механізм її реалізації		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3. Підготовка до практичного заняття. Виконання КР	5	[1, с. 45-65; 2, с. 15-25; 3, с. 40-53, 201-211; 4, с. 69-81; 7; 26; 28]
4	Державні фінанси	Фінансова політика та механізм її реалізації. Державні фінанси	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4. Підготовка до практичного заняття, підготовка до тестування. Виконання КР	6	[3, с. 169-177; 6; ; 7;]
5	Податки і податкова система		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5. Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач. Виконання КР	5	[1, с. 66-81; 2, с. 26-35; 3, с. 65-75; 4, с. 290-335; 5, с. 92-121; 15; 18]
6	Бюджет і бюджетна система	Податки і податкова система. Бюджет і бюджетна система	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6. Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач, підготовка до тестування. Виконання КР	6	[1, с. 82-103; 2, с. 36-48; 3, с. 76-91; 4, с. 109-170; 5, с. 198-133; 6; 7;]
7	Бюджетний дефіцит та його фінансування		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7. Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач. Виконання КР	5	[1, с. 104-114; 3, с. 92-103; 4, с. 171-220; 5, с. 194-207; 6;]
8	Державний кредит і державний борг	Бюджетний дефіцит та його фінансування. Державний кредит і державний борг	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8. Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач. Виконання КР	5	[1, с. 115-133; 3, с. 105-113; 4, с. 221-256; 6;]
9	Місцеві фінанси		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9. Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач. Виконання КР	5	[1, с. 134-152; 3, с. 115-124; 4, с. 257-289; 6; 25]
10	Цільові фонди	Місцеві фінанси. Цільові фонди	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10. Підготовка до практичного заняття та	6	[1, с. 153-171; 2, с. 49-64; 3, с. 125-134;

			розв'язування задач, підготовка до тестування. Виконання КР		4, с. 358-456; 5, с. 122-137; 6; 7; 17; 24]
11	Фінанси суб'єктів господарювання		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11. Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач, підготовка до тестування. Виконання КР	5	[1, с. 172-191, 247-256; 2, с. 65-113; 3, с. 135-141, 190-199; 4, с. 457-528; 5, с. 33-91; 7; 8; 10; 13; 16; 18-23; 33; 34]
12	Фінанси домогосподарств	Фінанси суб'єктів господарювання. Фінанси домогосподарств	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т12. Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач. Виконання КР	5	[1, с. 192-208; 3, с. 143-148; 4, с. 529-594; 5, с. 15-32; 23]
13	Страховання і страховий ринок		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т13. Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач. Виконання КР	6	[1, с. 209-236; 2, с. 140-151; 3, с. 150-158; 5, с. 208-220; 30]
14	Фінансовий ринок	Страховання і страховий ринок. Фінансовий ринок	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т14. Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач, підготовка до тестування. Виконання КР	6	[1, с. 237-246; 2, с. 152-187; 3, с. 159-168; 4, с. 595-664; 5, с. 221-243; 29; 31]
15	Міжнародні фінанси		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т15. Підготовка до практичного заняття. Виконання КР	6	[1, с. 257-276; 2, с. 188-203, 212-222; 4, с. 665-696; 9;]
16	Фінансова безпека держави	Міжнародні фінанси. Фінансова безпека держави	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т16. Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач. Виконання КР	6	[1, с. 277-285; 3, с. 179-188; 4, с. 82-108; 27]
17	Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т17. Підготовка до практичного заняття. Оформлення курсової роботи та підготовка до захисту	6	[1, с. 286-315; 3, с. 223-232; 4, с. 697-720;]
18	Фінанси Європейського Союзу	Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою. Фінанси Європейського Союзу	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т18. Підготовка до практичного заняття.	6	[1, с. 316-344; 3, с. 233-243; 11; 12; 32]

Примітка: *- Практичні заняття плануються по 2 год.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. Термін виконання практичних завдань та кейсів на практичному занятті вважається своєчасним, якщо здобувач виконав їх на наступному занятті після отримання завдання. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися як для роботи в системі Moodle, так і для доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних занять.

Під час роботи над практичними завданнями студент має дотримуватися політики доброчесності, яка викладена у Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<https://vzia.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>). У разі виявлення плагіату здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Вагові коефіцієнти залежать від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом вирішення практичних завдань. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати практичні завдання.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна робота					Семестровий контроль (іспит)
усне опитування, розв'язування практичних завдань (обов'язковий мінімум оцінок – 8)	Тестовий контроль:					Підсумковий контрольний захід
T 1-17	T 1-4	T 5-6	T 7-9	T 10-11	T 12-14	1
ВК: 0,4	0,2					0,4

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота		Семестровий контроль (Іспит)
Тестовий контроль		Контрольна робота		
1	2	Якість виконання	Оцінка за захист	Підсумковий контрольний захід
ВК: 0,2		ВК: 0,2	ВК: 0,1	0,5

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом (може бути інший варіант). Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, подана у нижченаведеній таблиці.

Відповідність набраних балів за тестове завдання вітчизняній оцінці

Сума балів за тестове завдання	1–10	11–12	13–15	17-20
Оцінка	2	3	4	5

На тестування відводиться 20 хвилин (для закритої форми тестів – по одній хвилині на кожне завдання). Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 20 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. Тестування студент може також пройти і в он-лайн режимі в модульному середовищі MOODLE.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Оцінювання підсумкового контрольного заходу

Підсумковий контрольний захід включає два теоретичних питання, практичне завдання та тести. Оцінювання результатів підсумкового контрольного заходу здійснюється за чотирибальною шкалою із таким розподілом балів:

Сума балів за завдання:	
Теоретичне питання 1	0-1,0
Теоретичне питання 2	0-1,0
Практичне завдання	0-2,0
Тести	0-1,0
Оцінка за 4-бальною шкалою	2-5

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	Зараховано Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок. Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками. Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
B	4,25-4,74	4	
C	3,75-4,24	4	
D	3,25-3,74	3	
E	3,00-3,24	3	
FX	2,00-2,99	2	Незараховано Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.
F	0,00-1,99	2	

Підсумкова семестрова оцінка виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «задовільно, добре, відмінно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Зміст, об'єкт та предмет фінансової науки. Загальнонаукові та спеціальні функції фінансової науки.
2. Історичні та економічні передумови виникнення фінансів.
3. Історія української фінансової думки.
4. Необхідність, сутність, суспільне призначення та роль фінансів у ринковій економіці.
5. Функції фінансів, їх зміст, об'єкти та суб'єкти. Взаємозв'язок контрольної та розподільчої функцій фінансів.
6. Принципи організації фінансів.
7. Поняття фінансової системи та підходи до її структурної побудови. Принципи організації фінансової системи України.
8. Внутрішня будова фінансової системи, характеристика її сфер та ланок.
9. Організаційна структура фінансової системи (інституційно-функціональна).
10. Вплив фінансової системи на темпи та пропорції розвитку національної економіки, проблеми та перспективи.
11. Фінансова політика на різних історичних етапах розвитку державності. Класифікація видів і типів фінансової політики.
12. Зміст та значення фінансової політики як складової частини економічної політики держави.
13. Складові державної фінансової політики та їх характеристика. Фінансова стратегія і фінансова тактика.
14. Фінансовий механізм та його роль в реалізації фінансової політики. Складові елементи фінансового механізму та їх характеристика.
15. Організаційно-правове забезпечення реалізації фінансової політики.
16. Фінансове планування: сутність, мета, завдання, об'єкт, суб'єкти, результат.
17. Види фінансових планів та методи фінансового планування.
18. Економічна сутність «управління фінансами», об'єкти та суб'єкти управління. Стратегічне та оперативне управління фінансами.
19. Фінансові органи та фінансові інститути в системі управління фінансами в Україні, їх функціональні повноваження та правова база регулювання.

20. Верховна Рада України в системі управління фінансами, функціональні повноваження та правова база регулювання.
21. Рахункова палата в системі управління фінансами, функціональні повноваження та правова база регулювання.
22. Президент України в системі управління фінансами, функціональні повноваження та правова база регулювання.
23. Кабінет Міністрів України в системі управління фінансами, функціональні повноваження та правова база регулювання.
24. Міністерство фінансів України, функціональні повноваження та правова база регулювання.
25. Державна казначейська служба України в системі управління фінансами, функціональні повноваження та правова база регулювання.
26. Державна митна служба України в системі управління фінансами, функціональні повноваження та правова база регулювання.
27. Державна податкова служба України в системі управління фінансами, функціональні повноваження та правова база регулювання.
28. Державна аудиторська служба України в системі управління фінансами, функціональні повноваження та правова база регулювання.
29. Економічна сутність «фінансового контролю», мета, завдання, об'єкт та суб'єкти фінансового контролю. Принципи фінансового контролю.
30. Класифікація видів, форм та методів фінансового контролю. Шляхи підвищення дієвості фінансового контролю.
31. Економічна сутність «фінансового права», об'єкти та суб'єкти фінансових правовідносин.
32. Джерела фінансового права та їх класифікація. Система фінансового права, загальний та особливі блоки фінансово-правових норм.
33. Економічна сутність податків, характерні особливості та призначення.
34. Функції податків і принципи оподаткування. Елементи механізму оподаткування.
35. Класифікація податків. Види податкових ставок. Податкові пільги.
36. Податкова політика як складова фінансової політики держави, її зміст.
37. Інструменти податкової політики держави. Пріоритетні завдання та напрями податкової політики.
38. Сутність та призначення бюджету. Бюджетні відносини, їх зміст та специфіка.
39. Функції бюджету як фінансової категорії.
40. Зміст та складові бюджетної політики (бюджетна стратегія й тактика), завдання та напрями її реалізації.
41. Сутність та складові механізму реалізації бюджетної політики.
42. Бюджетна система України. Сутність і характеристика складових бюджетної системи України.
43. Принципи бюджетної системи України та їх характеристика.
44. Економічний зміст і стадії бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу
45. Розпорядники бюджетних коштів, їх рівні.
46. Доходи і видатки державного бюджету.
47. Бюджетна класифікація, її організаційне та юридичне значення, складові.
48. Поняття стану бюджетного фонду та дефіциту бюджету.
49. Показники стану бюджету як фінансового плану держави.
50. Сутність бюджетного дефіциту. Об'єктивні та суб'єктивні причини виникнення бюджетного дефіциту.
51. Класифікація бюджетного дефіциту за різними ознаками.
52. Визначення рівня бюджетного дефіциту. Наслідки бюджетного дефіциту.
53. Джерела фінансування дефіциту бюджету, їх класифікація та мета.
54. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту бюджету.
55. Суть державного кредиту, його об'єктивна необхідність та роль.
56. Функції державного кредиту. Форми державного кредиту.
57. Облігації та казначейські зобов'язання як види державних цінних паперів, якими оформлені державні позики в Україні.
58. Джерела погашення державних позик.
59. Сутність та класифікація державного боргу, його види.
60. Причини і наслідки зростання державного боргу. Джерела погашення державного боргу.
61. Зміст управління державним боргом та типи боргової політики.
62. Стратегія і тактика управління державним боргом.
63. Методи управління державним боргом.
64. Суб'єкти управління державним кредитом та державним боргом
65. Сутність, функції, принципи організації місцевих фінансів.
66. Територіальні громади та органи місцевого самоврядування, їх повноваження.
67. Європейська хартія місцевого самоврядування.
68. Конституційні і законодавчі межі функціонування системи місцевих фінансів України.
69. Місцеві фінансові інститути.

70. Склад доходів і видатків місцевих бюджетів.
71. Міжбюджетні відносини, їх зміст, види та механізм регулювання.
72. Цільові фонди органів місцевого самоврядування.
73. Комунальний кредит. Місцеві позики.
74. Бюджетна децентралізація та її вплив на фінансове забезпечення територіальних громад.
75. Державні цільові фонди: сутність, призначення та роль у соціально-економічних процесах.
76. Класифікація державних цільових фондів.
77. Соціальна політика, об'єкти, суб'єкти, принципи та напрями реалізації.
78. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
79. Пенсійна система України, модель та характеристика складових.
80. Пенсійний фонд України, його призначення та роль в реалізації державної політики з питань пенсійного забезпечення та загальнообов'язкового державного соціального страхування.
81. Сутність та значення економічних позабюджетних фондів, їх вплив на соціально-економічні процеси в державі.
82. Фонд державного майна України, функції та завдання діяльності.
83. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, функції та завдання діяльності.
84. Регіональний фонд підтримки підприємництва, функції та завдання діяльності.
85. Поняття фінансів суб'єктів господарювання, їх зміст, функції, принципи та сфери застосування.
86. Функції фінансів підприємств. Принципи організації фінансів підприємств.
87. Класифікація суб'єктів господарювання.
88. Фінансові ресурси підприємств: джерела формування та напрями використання.
89. Доходи, витрати, фінансові результати суб'єктів господарювання.
90. Сутність «фінансового менеджменту», його об'єкт та суб'єкт.
91. Інформаційна база фінансового менеджменту.
92. Сутність фінансів домогосподарств та їх функції.
93. Бюджет домогосподарства, його структура.
94. Фінансовий стан домогосподарства, показники його оцінки.
95. Фінансова безпека домогосподарств.
96. Об'єктивна необхідність, сутність та джерела забезпечення страхового захисту.
97. Сутність ризику, його характеристики та особливості вимірювання. Класифікація ризиків.
98. Страховий захист та його ознаки. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту: вид, джерела формування, форми резервів, принципи функціонування.
99. Економічна природа, сутність, загальні засади організації страхування.
100. Об'єкти страхування (особисте страхування, майнове страхування, страхування відповідальності).
101. Функції та принципи страхування.
102. Страховий ризик і страховий випадок. Договір страхування та система страхової відповідальності.
103. Співстрахування та перестрахування.
104. Сутність страхового ринку та його організаційна структура. Суб'єкти страхового ринку.
105. Сутність фінансового ринку і його роль у ринковій економіці. Функції фінансового ринку.
106. Класифікація та сегментація фінансового ринку.
107. Цінні папери та їх класифікація.
108. Професійні учасники на фінансовому ринку. Види професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках.
109. Правові основи та державне регулювання фінансового ринку, його мета на напрямки.
110. Сутність та функціональне призначення міжнародних фінансів.
111. Фактори впливу на склад і структуру міжнародних фінансових потоків. Функції міжнародних фінансів.
112. Сутність фінансової глобалізації, її місце в сучасних реаліях розвитку світового господарства. Причинами фінансової глобалізації ринків.
113. Сутність, функції та характерні риси світового фінансового ринку. Структура світового фінансового ринку.
114. Міжнародний валютний ринок.
115. Міжнародний ринок похідних фінансових інструментів. Міжнародний ринок капіталів.
116. Організація Об'єднаних Націй (ООН) як об'єднання світової спільноти, склад та напрями діяльності.
117. Європейський Союз (ЄС), склад та напрями діяльності.
118. Міжнародний валютний фонд (МВФ), напрями діяльності.
119. Група Світового банку (СБ), напрями діяльності.
120. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), напрями діяльності..
121. Міжнародна асоціація розвитку (МАР), напрями діяльності..
122. Багатостороння агенція з гарантій інвестицій (БАГІ), напрями діяльності..
123. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), напрями діяльності..
124. Світові фінансові центри та офшорні банківські центри, напрями діяльності..
125. Сутність, офшорних банківських центрів, причини привабливості для іноземних та місцевих суб'єктів господарювання, мета створення.

126. Сутність та об'єкти операцій на ринках золота. Класифікація та особливості функціонування ринку золота.
127. Місце і роль фінансової безпеки в системі економічної безпеки.
128. Принципи забезпечення фінансової безпеки. Об'єкти і суб'єкти забезпечення фінансової безпеки держави.
129. Складові та рівні фінансової безпеки.
130. Оцінка рівня фінансової безпеки. Індикатори оцінки рівня фінансової безпеки.
131. Загрози фінансової безпеки та їх класифікація.
132. Напрями фінансової політики держави в контексті забезпечення фінансової безпеки.
133. Типи моделей фінансових систем за рівнем централізації ВВП та їх характеристика.
134. Моделі держав загального добробуту та соціальної держави.
135. Фінансова система США: структура, бюджетна політика, бюджетний процес, особливості формування та використання бюджету.
136. Фінансова система ФРН: структура, бюджетна політика, бюджетний процес, особливості формування та використання бюджету.
137. Фінансова система Великобританії: структура, бюджетна політика, бюджетний процес, особливості формування та використання бюджету.
138. Фінансова система Франції: структура, бюджетна політика, бюджетний процес, особливості формування та використання бюджету.
139. Фінансова система Японії: структура, бюджетна політика, бюджетний процес, особливості формування та використання бюджету.
140. Фінансова система Китаю: структура, бюджетна політика, бюджетний процес, особливості формування та використання бюджету.
141. Загальна характеристика фінансів Скандинавських країн.
142. Основне призначення ЄС, його склад та етапи розширення.
143. Базові положення Маастрихтської угоди. Критерії валютно-фінансової конвергенції.
144. Особливості організації фінансів ЄС. Керівні органи ЄС.
145. Бюджет Європейського Союзу, бюджетна стратегія та бюджетний процес.
146. Принципи формування і особливості використання бюджету ЄС.
147. Основні завдання бюджету ЄС. Доходи і видатки бюджету ЄС.
148. Бюджетний процес в ЄС. Напрями бюджетної стратегії ЄС.
149. Гармонізація та уніфікація податкової політики країн ЄС.
150. Валютна інтеграція, спільна валютна політика.
151. Валютний союз та його складові.
152. Європейська система центральних банків та її основні завдання.
153. Інституції ЄС та їх роль у формуванні єдиної фінансової політики.
154. Інституціональна структура ЄС. Роль і функціональне призначення основних інституцій ЄС.
155. Умови вступу до Євросоюзу. Сучасний стан євроінтеграції України.

Вимоги до виконання курсової роботи

Курсова робота є однією з найефективніших форм самостійної роботи здобувачів.

Метою її виконання є закріплення, поглиблення і узагальнення теоретичних знань, одержаних здобувачами у процесі вивчення освітньої компоненти «Фінанси», та їх практичне застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Здобувачам пропонується виконати курсову роботу на одну із тем за власним вибором із запропонованого переліку. Здобувачі можуть також запропонувати власні теми курсових робіт, дослідження яких є цікавим для них. За таких умов запропонована здобувачем тема узгоджується із керівником і має відповідати за змістом навчальній дисципліні «Фінанси». Виконання курсової роботи передбачає такі етапи: вибір теми; підбір і вивчення літератури, складання попереднього плану; затвердження плану курсової роботи (консультація з викладачем-керівником); написання та оформлення тексту курсової роботи; передання завершеної курсової роботи на кафедру фінансів та банківської справи для реєстрації та рецензування; доопрацювання роботи згідно із зауваженнями керівника; захист курсової роботи. З метою організаційного забезпечення виконання курсової роботи встановлюється графік виконання розділів курсової роботи.

Рецензування та захист курсової роботи

Курсові роботи у визначений графіком їх виконання термін надаються науковому керівнику для рецензування та попереднього оцінювання. Роботи, які не відповідають установленим вимогам із зауваженнями, повертаються на доопрацювання. Робота з незадовільною оцінкою підлягає переробленню протягом терміну, встановленого кафедрою. Прорецензовані роботи повертаються здобувачам з відміткою «До захисту». Публічний захист курсової роботи проводиться перед комісією у складі двох–трьох викладачів кафедри, у т. ч. керівника. На захисті здобувач повинен розкрити основний зміст роботи, виділити її проблемні аспекти, обґрунтувати свої висновки, відповісти на запитання комісії. Комісія визначає рівень та якість засвоєння теоретичного і практичного матеріалу. Результати захисту оцінюються за чотирибальною інституційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і шкалою ЄКТС. Оцінка визначається за критеріями, наведеними у таблиці.

Критерії оцінювання курсової роботи

Критерії оцінки	Вагомість критерію
Повнота розкриття теми	0,25
Наявність елементів наукового дослідження	0,2
Наявність та якість ілюстративного матеріалу	0,15
Дотримання вимог оформлення роботи	0,1
Дотримання встановленого графіку	0,1
Захист курсової роботи	0,2

Інтегральна (підсумкова) оцінка, отримана за шкалою ЄКТС з врахуванням зазначених критеріїв оцінювання курсової роботи переводиться в інституційну шкалу подану вище. Оцінки за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС оголошується після захисту курсової роботи. Обидві оцінки заносяться викладачем до екзаменаційної (залікової) відомості та індивідуального навчального плану (залікової книжки) здобувача.

Орієнтована тематика курсових робіт

1. Історія появи бюджету держави (на прикладі Англії, Франції).
2. Історія зародження фінансового ринку.
3. Фінансова система України: сутність, структура та особливості розвитку.
4. Державні фінанси України та їх вплив на соціально-економічний розвиток держави.
5. Фінанси установ державного управління.
6. Управління фінансовою системою: органи та їх функціональні повноваження
7. Зарубіжний досвід управління фінансовою системою та можливості його використання в Україні.
8. Роль Кабінету Міністрів в процесі розмежування компетенцій між органами державної влади та місцевого самоврядування.
9. Фінансова політика та механізм її реалізації в Україні.
10. Міністерство фінансів України: місія та роль у формуванні та реалізації ключових сфер державної політики
11. Роль та значення Казначейства України в обслуговуванні бюджетних коштів.
12. Фінансове планування в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення.
13. Фінансовий контроль: сучасний стан та перспективи вдосконалення.
14. Загальні засади становлення та сучасний стан розвитку податкової системи України.
15. Податкова політика сучасної держави і напрями її реалізації.
16. Загальнодержавні податки: характеристика та роль в формуванні державного бюджету.
17. Місцеві податки і збори: характеристика та роль в формуванні місцевих бюджетів.
18. Спеціальні податкові режими в оподаткуванні України.
19. Майнові податки в системі оподаткування в Україні.
20. Податок на додану вартість: його бюджетне значення та вплив на підприємницьку активність.
21. Податок на прибуток підприємств та його вплив на формування доходів бюджету України.
22. Система публічних фінансів України: сучасний стан і особливості розвитку.
23. Бюджет як рушійний чинник соціально-економічного розвитку країни.
24. Бюджетна політика в Україні.
25. Бюджетний процес на загальнодержавному рівні.
26. Доходи бюджету України: сутність, джерела та методи формування.
27. Розподіл доходів і витрат між рівнями бюджетної системи.
28. Міжбюджетні трансферти як інструмент вирівнювання бюджетів в Україні.
29. Бюджетне фінансування, його принципи, форми та методи.
30. Фінансове забезпечення охорони здоров'я на ринку медичних послуг.
31. Фінансування освіти в Україні.
32. Дефіцит бюджету, принципи і методи його регулювання.
33. Бюджетний дефіцит та державний борг: причини, економічні ефекти та особливості подолання.
34. Державний кредит та його роль у формуванні фінансових ресурсів держави.
35. Державне кредитування бізнесу в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.
36. Боргова політика України та сучасні методи її реалізації.
37. Державний борг України та його вплив на стан економічного розвитку України.
38. Місцеві фінанси як базовий сегмент місцевого самоврядування.
39. Місцеві бюджети в фінансовій системі держави.
40. Місцеві бюджети як фінансова база місцевого самоврядування.
41. Фінансове забезпечення розвитку територіальних громад в умовах децентралізації.
42. Фінансове забезпечення органів місцевого самоврядування в контексті децентралізації.
43. Цільові фонди у фінансовій системі України.
44. Цільові економічні фонди та їх роль у фінансуванні пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку держави та органів місцевого самоврядування.

45. Пенсійна система України: виклики та перспективи.
46. Пенсійний фонд України в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.
47. Система соціального захисту в сучасних умовах розвитку України.
48. Розвиток суб'єктів господарювання України: сучасні реалії та перспективи.
49. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства та ефективність їх використання.
50. Прибуток як фінансовий результат діяльності підприємства.
51. Інвестиційна привабливість галузей економіки та регіонів України.
52. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави.
53. Бюджет домогосподарства: джерела формування та напрями ефективного використання.
54. Забезпечення фінансової стійкості домогосподарств.
55. Особове страхування в Україні: сучасні тенденції та перспективи розвитку.
56. Майнове страхування та його розвиток в Україні.
57. Страхування відповідальності в Україні: сучасні тенденції та перспективи розвитку.
58. Медичне страхування: необхідність запровадження та фінансові аспекти організації.
59. Страховий ринок України: сучасний стан та перспективи розвитку.
60. Державне регулювання страхового ринку України.
61. Фінансовий ринок України: сутність, структура, розвиток основних сегментів.
62. Ринок фінансових послуг України: сутність, структура, розвиток основних сегментів
63. Роль банківської системи України в забезпеченні фінансово-економічної стабільності в умовах викликів та загроз.
64. Кредитний ринок та його вплив на економіку України.
65. Фондова і валютна біржі: фінансові аспекти діяльності.
66. Найбільші фондові біржі світу: особливості функціонування та основні відмінності.
67. Міжнародні фінанси в умовах глобалізаційних процесів.
68. Сучасна політика України в галузі міжнародних фінансів.
69. Міжнародний фінансовий ринок: тенденції та закономірності розвитку.
70. Транснаціональні банки як основні суб'єкти міжнародних фінансів.
71. Україна у світовому фінансовому просторі: сучасний стан та перспективи.
72. Фінансова безпека України в умовах глобалізаційних змін.
73. Фінансова безпека держави: сутність, індикатори оцінки та напрями зміцнення.
74. Фінансова безпека в системі національної безпеки.
75. Тіньова економіка як загроза фінансовій безпеці країни.
76. Центральні банки країн в системі світових фінансів.
77. Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями.
78. Фінансова система Євросоюзу: тенденції розвитку та напрями модифікації.
79. Особливості побудови та функціонування фінансової системи Європейського Союзу.
80. Органи та інститути європейського союзу: їх склад, повноваження та порядок функціонування.

Рекомендована література

Основна

1. Івашко О. А. Теорія фінансів: навч. посіб. [вид. 2-ге; доп. і перероб.] . К.: 7БЦ, 2021. 408 с.
2. Фінанси : навч. посіб. / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтніна та ін.; за заг. ред. І. В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.
3. Фінанси : навч. посіб. : експрес курс / [І. С. Волохова, Н. А. Шикіна, О. Г. Волкова та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової. Харків : Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
4. Фінанси : підручник / за ред. І. О. Лютого. Київ : Ліра-К, 2020. 732 с.
5. Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю., Ливдар М. В. Фінанси : навч. посіб. Львів: Простір-М, 2018. 298 с.

Додаткова

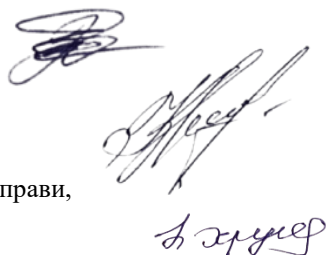
6. Бюджетний кодекс України : закон України від 08.07.2010 № 2456-VI: станом на 27 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 01.10.2023).
7. Верховна Рада України: офіц. вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
8. Господарський кодекс України : закон України від 16.01.2003 № 436-VI: станом на 27 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 10.10.2023).
9. Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua/> (дата звернення: 01.10.2023).
10. ДК 009:2010. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності : наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 №457: станом на 04 січ. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text> (дата звернення: 22.09.2023).
11. Договір про заснування Європейської Спільноти. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text
12. Карлін М. І. Фінанси країн ЄС: концепт лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 192 <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21450> с.
13. Квасницька Р.С., Форкун І.В., Гордєєва Т.А. Міжнародні та національні аспекти фінансової підтримки розвитку аграрного сектору // Modeling the development of the economic systems. – 2023. – №4. – С.138–145.

14. Конституція України : закон України від 28 черв. 1996 р. №254к/96-ВР: станом на 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 15.09.2023)
15. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. №4495-VI : станом на 23 серп. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 15.09.2023).
16. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (дата звернення: 27.09.2023).
17. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : закон України від 14.01.1998 р. № 16/98-ВР: станом на 13 груд. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 11.10.2023).
18. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI: станом на 10 серп. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 18.09.2023).
19. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX: станом на 01 груд. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> дата звернення: 21.09.2023).
20. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII: станом на 20 вер. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 09.10.2023).
21. Про господарські: Закон України від 19.09.1991 р. №1576-XII: станом на 13 груд. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> (дата звернення: 11.10.2023).
22. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань : закон України від 15.05.2003 р. №755-IV: станом на 28 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 02.10.2023).
23. Про затвердження Класифікації інституційних секторів економіки України: Наказ Державної служби статистики України від 03.12.2014 р. № 378: станом на 23 груд. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0378832-14#Text> (дата звернення: 02.10.2023).
24. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI: станом на 09 серп. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (дата звернення: 13.10.2023).
25. Про місцеве самоврядування : закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР: станом на 30 трав. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 23.09.2023).
26. Про Національний банк України : закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV : станом на 10 черв. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення: 20.09.2023).
27. Про національну безпеку : закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII: станом на 24 лют. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 28.09.2023).
28. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : закон України від 26.01.1993 № 2939-XII: станом на 29 лип. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (дата звернення: 06.09.2023).
29. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV: станом на 13 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 14.09.2023).
30. Про страхування : закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР: станом на 11 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 13.10.2023).
31. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III: станом на 27 лип. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> (дата звернення: 12.09.2023).
32. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
33. Forkun I.V., Prystemskyi O.S., Chernenko O.S., Chkan I.A., Yakusheva I.Ye.. Institutionalization of State Support and Development of Sectoral Entrepreneurship of Rural Areas. Public Policy and Administration. 2021, Vol. 20, Nr. 3, p. 454-463. (DOI: <https://doi.org/10.5755/j01.ppa.20.3.28405>, <https://vpa.ktu.lt/index.php/PPA/article/view/284050>)
34. Kvasnytska R., Forkun I., Gordeeva T. Modern practices of state financial support for agriculture // Abstract Proceedings of FAI-SMTEM-2021. Lucknow, India: FAI Publications. 2021. Vol. 7(II). Pp. 18-21.

Розробник

Погоджено
Гарант ОПП

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку

к.т.н., доцент Ірина ФОРКУН

д.е.н., професор Раїса КВАСНИЦЬКА

д.е.н., професор Ніла ХРУЩ